

Durig žádá, aby vůdčí myšlenkou reformy akciového práva byla snaha přizpůsobiti akciové právo novodobému vývoji akciové společnosti se zřetelem k potřebám dnešního hospodářského života. Práce Durigova prozrazuje bystrý postřeh praktického právníka i školního teoretika. Budiž dovoleno poznamenati, že řada jeho reformních námětů kryje se v podstatě věci s úvahami, jež jsem o téže otázce publikoval ve své práci v Ročence právnické fakulty Masarykovy university v r. 1926 (str. 189—235).

K třetí otázce o soudcovském uvážení v trestním právu se zvláštním zřetelem k přípravné osnově našeho zákona trestního, přináší práce Köhlerova několik námětů, o nichž je třeba se zmíniti. Tak doporučuje, aby zákonné skutkové podstaty byly stanoveny pokud možno s největší jasností, a aby meze zákazů byly vytýčeny tak, že lze přehlednouti jejich dosah. Autor se domnívá, že předpoklady, za nichž podle přípravné osnovy dostavují se různé následky bezprávi resp. jejich výše, bude třeba podrobiti revisi potud, neměly-li by býti v zájmu jednotnosti judikatury přesněji stanoveny. Právo soudcovo upustiti od potrestání (mimořádné zmírnění trestu podle § 79 Osnovy) dlužno odstraniti. Osnovou stanovené meze, v nichž musí nebo může dojiti k přeměně trestu, jsou-li splněny zákonné důvody pro jeho ztížení nebo zmírnění, považuje Köhler za strnulé (starr) a doporučuje je zmírniti. Ve výkonu trestu přimlouvá se, aby byla vyhrazena větší volnost řediteli ústavu posouditi způsob, jímž má býti trest odpykán.

Témata z oboru správního práva přinesla dvě vynikající práce Prof. dr. Goldschmidt a dr. Anders podali posudek k otázce ohraničení deliktů kriminálních a administrativních a o problému užití obecných norem trestního práva na administrativní delikt. K reformě správního soudnictví podal pozoruhodnou studii doc. dr. Jarolím. O obou pracích bude referováno v příštím čísle.

K otázce, jakým směrem má se bráti daňová politika československá, podal posudek konsulent dr. Spitaler. Výsledky své práce shrnuje do sedmi návrhů. K uspokojivému uspořádání budoucí daňové politiky československé může dle autora dojiti jen tehdy, bude-li důsledně zachováván princip hospodárnosti státem i samosprávnými tělesy. Systém státních dávek nechť je zjednodušen odstraněním oněch, u nichž náklady s vybíráním nejsou úměrný výnosu. Z obecných směrnic jím navrhovaných sluší zmíniti se o požadavku, aby obchodové daně (ve smyslu Englišovy terminologie) byly odstraněny.

Kizlink.

O reformě studia práv přednášel prof. dr. Hobza na členské schůzi »Všehrdu«, čteně navštívené, dne 6. května. Vylíčil historický vývoj otázky reformy studia práv před válkou i po převratu, nastínil hlavní její úkoly a přednesl obsah návrhu svého, jež podá jako referent ankety a s nímž se stotožňuje i korreferent prof. dr. Mayr-Harting.

Hlavní vady dosavadního systému vidí jednak v umístění studia historicko-právního na počátku a v přílišném jeho rozsahu na úkor studia práva platného, jež pokládá za střed celého studia, a v systému přednášek, při němž posluchači zůstávají naprosto pasivní a omezí se na memorování látky. V tomto bodě shoduje se se Sommerem, ale vytýká mu, že příliš přeceňuje význam praktických cvičení.

H. navrhuje prozatím jen jakousi malou reformu, jež zejména zachovává dosavadní tři zkoušky státní a tři rigorosa, k nimž ovšem přidává zkoušky nové, výroční. Dosavadní zkoušky překládá až na konec studia, počínaje posledním měsícem čtvrtého roku. Tím bere první zkoušce státní dnešní povahu mezizkoušky.

Hlavní novotou jest u jeho návrhu myšlenka, aby i historicko-právní přednášky se konaly paralelně s přednáškami z práva positiv-

ního a státních věd. Běře historii právní povahu úvodu a již do prvního semestru dává právo ústavní, do druhého občanské a trestní, do třetího obchodní atd. Církevní právo mění na konfesní, s částí historickou a pozitivní. Druhý díl římského práva klade až do šestého semestru, právní filosofii do osmého. Nově přidává v osmém semestru mezinárodní právo soukromé a dějiny teorií práva státního.

Další novinkou jsou navrhované zkoušky výroční, povinné a podmiňující postup do vyššího ročníku. Neprospěch u nich značí ztrátu celého roku. Mají se skládat z předmětů nejméně celkem v 10 hodinách týdně, ve formě kolokvií, ovšem obligatorních. Důsledně ovšem jest pak nemožno začítí studium pouze letním semestrem.

Dnešní zkoušky mají zůstatí celkem nezměněny co do předmětů, pouze jsou odsunuty.

Avšak k doktorátu už nestačí pouze rigorosa: k tomu má býti předepsána písemná dissertace a kandidát má absolvovati alespoň tři seminární cvičení.

Nově navrhuje H. též zavedení praktických cvičení, a to tak, že každý posluchač má absolvovati jedno historické, jedno judiciální a jedno státovědecké, vždy po dvou hodinách týdně.

Debata po přednášce byla velmi čilá a ukázala, co studenty nejvíce zajímá: úprava zkoušek. V návrhu H. přirozeně zkoušky budí pozornost tím více. Debata dotkla se přirozeně též dosti ostře tax rigorosních. Méně již se debatovalo o otázkách studijních předmětů. Zde poukazováno na sociologii a politickou ekonomii. J. B.

Reforma právnického studia. Komise pro reformu právnického studia konala po delších odkladech v květnu novou schůzi. Pokud jsme informováni, nedospělo se k definitivním uzávěrům a v debatě bude se pokračovati až v zimních měsících. Je příjemno, že si této otázky velmi aktuální začínáme více všimati. Než nezdá se, že by se tímto tempem v dohledné době mohlo dojíti k cíli. Není třeba vůbec skepticky na reformu pohlížeti, ačkoliv bylo slyšeti už také hlasy, že dosavadní soustavou bylo vzděláno na tisíce právníků, z nichž řada jako Randa, Ott, Čelakovský, Heyrovský byli beze sporu znamenití. Takovéto odkazy na vynikající jedince ovšem nezpomohou, protože je nutno si všimati právníctva souborně. A tu vidíme, že cosi našim právníkům chybí. Pokud jde o tyto mezery právnického vzdělání, jest nutno připustiti subjektivní dojmy. Jednomu se zdá, že chybí toto a jinému ono. Ale tolik je jisto, že velmi podstatnou závadu tvoří nynější celková metoda, jež je snad vhodná pro vyšší střední školu, nikoliv však pro školu vysokou. Rozdělení na pevné ročníky, pevný vázaný studijní plán, kdy přetížení učitelé nemohou se věnovati speciálním kolegiím, v nichž jedině lze látku vědecky prohloubiti atd., to jsou všechno bolestné zjevy právnického studia. Jím v zápětí následují pak jen neblahé důsledky, že se studuje většinou jen z učebnic, opomíjejí se přednášky, posluchači se nesnaží vniknouti do hloubky. To co bylo řečeno, platí přirozeně jen povšechně, mezitím jest vyjmouti zjevy skutečně velmi dobré, ale tyto význační jednotlivci ne napraví celkového nesouladu. Naproti tomu lze však upozorniti také i na jasný líc tohoto černého rubu. Neboť okolnost, že studentovi se dostane řádných učebnic většinou autorisovaných, dává mu do rukou přesnou příručku, dále kursy látku vyčerpávající podávají mu celý předmět a nadto v logickém sledu a konečně i to, že studující právník je pod stálým takřka dozorem budoucích komisařů, znamená, že každý poctivější student látku zvládne a že tedy na našich fakultách není poměrně tolik »zkrachovaných« existencí (»věčných studentů«), jako na jiných. Tedy podstatná závada je v tom, jak se studuje, nikoliv co se studuje. A proto bych první nutný krok k reformě spatřoval nikoliv v reformě studijního řádu (který ostatně podle tradice vysoké školy — techniku ovšem vyjímaje, protože právě v tomto bodě je na úrovni školy střední — má býti co nejsvobodnější, v čemž spo-